

Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun ve İskan Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereği arz olunur.

Recep YILDIRIM
Sakarya Milletvekili

①

Mahmut Güler
İzmir M.V.

Fahri Cabir

Burçce M.V.

Fahri Cabir

Fahri Berdibek

Bingöl M.V.

Saher M.

Ayhan Sifer Ozturk

Hakan TAŞCI
Manisa M.V.

Ritvan KÖTBASI
Nevşehir M.V.

Indiray

Yüksel Çavuşoğlu
KARAHİSAR M.V.

Yüksel Çavuşoğlu

Yüksel Baskıncı
Bolu M.V.

Yüksel Baskıncı

Nusret Bayraktar
İst. M.V.

Ali Osman Başkurt
Malatya M.V.

Fehmi Özlü
HATAY M.V.

Fahrettin Poyraz
Bilecik M.V.

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde meydana gelen doğal afetler sonucu zarar gören vatandaşlarımız için Devletimiz, Anayasamızda yer alan sosyal devlet ilkesi gereğince kamu imkanlarını seferber etmiştir. Bu bağlamda mevzuatımızda çok sayıda düzenlemeler yapılmıştır.

Bu teklif ile ülkemizde meydana gelen doğal afetler sonrasında günümüzde halen yaşanan bazı sorunların madde gerekçelerimizde detaylı açıklamasını bulan nedenlerle çözüme yöneliktir.

Öte yandan İskan Kanununun uygulanmasında yaşanan olumsuzlukları en aza indirmektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile 7269 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici maddelere ilişkin gerekçeler aşağıda belirtilmiştir.

Geçici Madde 23: 01.05.2003 tarihinde Bingöl İli ve Çevresi ile Tunceli, Pülümür, İzmir Seferihisar ve Urla ilçelerinde meydana gelen deprem afeti sonucunda çıkarılan 4864 sayılı Kanun ile 26.07.2003 tarihli Denizli, 25.01.2005 tarihli Hakkari, Bingöl İli Karlıova İlçesi ve çevresi ile Erzurum İli Çat İlçesinde 12-14.03.2005 tarihlerinde, Adıyaman İli Çelikhan İlçesinde 26.02.2004 tarihinde, Muğla İli Akyaka Beldesinde 21.12.2004 tarihinde, Bingöl İli Yedisu ve Adaklı İlçelerinde 12-14.03.2005 tarihinde meydana gelen deprem afetleri nedeniyle Bayındırlık ve İskan Bakanlığı fen heyetleri tarafından Belediye sınırları ile mücavir alanlarında belirlenen yıkılmış veya ağır derecede hasarlı konut ve işyeri her türlü alt yapı ve sosyal donatılarla birlikte orta derecede hasarlı olduğu tespit edilen konut ve işyeri sahibi afetzedelere de Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca Kredi verilebileceği "30.03.2005 tarih ve 5327" Sayılı Kanun ile söz konusu yerlerde haksahiplerine yardım yapılacağı belirtilmiştir.

Ancak; Malatya İli Pütürge ve Doğanyol İlçe Merkezleri ve bağlı beldelerde 13.07.2003 tarihinde meydana gelen deprem afeti sonucunda 7269 Sayılı Afetler Kanununa göre yalnızca köy yerleşik alanlarında konut, ahır, ve işyerleri yıkık-ağır ve orta derecede hasarlı olarak belirlenen afetzedelerin haksahipliği işlemleri yapılmıştır. Buna rağmen Malatya İli Pütürge ve Doğanyol İlçe Merkezleri ile bağlı beldelerinde herhangi bir haksahipliği çalışması yapılmadığından söz konusu Belediyelik yerleşim alanlarında 178 konut ve 5 işyeri yıkık-ağır derecede belirlenen afetzedeler, DASK (Doğal Afetler Sigorta Kanunu) nedeniyle haksahipliği çalışmaları yapılamadığından mağdur duruma düşmüşlerdir.

2003 ile 2005 yılları arasında çeşitli illerimizin İlçe Merkezleri ile bağlı beldelerinde meydana gelen deprem afetleri sonucunda belediye yerleşim yeri ve mücavir alanlarında konut işyeri ve ahırları yıkık-ağır dereceden afetzede olan vatandaşlar yukarıda belirtildiği üzere 4864 ve 5327 sayılı Kanun kapsamından yararlanarak haksahipliği işlemleri yapılmıştır

13.07.2003 tarihinde Malatya İli Pütürge ve Doğanyol ilçe merkezleri ve beldelerinde meydana gelen deprem afeti sonucunda yıkık-ağır derecede belirlenen 178 konut ve 5 işyeri ile birlikte ayrıca orta dereceden de afetzede olan vatandaşlarında mağduriyetlerinin bir an önce giderilmesi için yukarıda belirtilen illerin yararlandıkları gibi 4864 ve 5327 sayılı Kanuna benzer bir yasadın faydalanmaları halinde 13.07.2003 tarihli Malatya İli Pütürge ve Doğanyol ilçe merkezleri ve bağlı belediyelerinde söz konusu afetler nedeniyle 178 konut ve 5 işyeri yıkık-ağır derecede belirlenen afetzede vatandaşlarımızın haksahipliği olmaları için yapılacak düzenleme ile mağduriyetleri önlenecektir.

Geçici Madde 24: Bingöl ili Karlıova, Yedisu ve Adaklı ili çevresinde 12-14.03.2005, Hakkari ili ve çevresinde, 25.01.2005 İzmir ili Seferihisar ve Urla ilçelerine bağlı belde ve köylerinde meydana gelen deprem ve afetleri sonucunda, 7269 Sayılı Afetler Kanununa göre yalnızca anılan yerlerin köy yerleşik alanlarında konut, ahır ve işyerleri yıkık-ağır ve orta derecede hasarlı olarak belirlenen afetzedelerin hak sahipliği işlemleri yapılmıştır. Buna rağmen, yukarıda belirtilen tarihlerdeki Bingöl ili Karlıova, Yedisu, Adaklı, Hakkari ili merkez ve İzmir ili Seferihisar, Urla ilçe merkezleri ve bağlı beldelerinde meydana gelen deprem afetlerinde Bayındırlık ve İskan bakanlığı Fen Kurullarınca söz konusu terlerde konutları orta derece hasarlı olarak tespit edilen afetzedelerden, haksahibi olan konut maliklerinin binalarını betonarme olmadığından, yani yığma tarzında inşa edildiğinden, bu binaların takviyelendirilerek güçlendirilmesi ve onarımı mümkün olamamakta ve ayrıca; takviye (güçlendirme) projesi ve onarımı maliyetlerini yüksek olması ve yığma türünde inşa edilen yapıların

güçlendirilmesinin mümkün olamaması nedeniyle söz konusu yerleşim birimlerinde orta derecede hak sahibi olan vatandaşlar mağdur duruma düşmüşlerdir.

Buna göre; Bingöl ili Karlıova, Yedisu, Adaklı ilçe merkezlerinde 12-14.03.2005 tarihli merkez ilçelerinde 25.01.2005 ve İzmir ili Seferihisar ve Urla ilçe merkezi ve bağlı beldelerinde 17-21.10.2005 tarihlerinde meydana gelen deprem afetleri sonucunda, orta dereceden hasar onarım yardımı için hak sahibi kabul edilen; Bingöl ili Karlıova ilçe merkezinde 47, Yedisu ilçelerinde 1, Adaklı ilçesinde 1, Hakkari ili merkez ilçesinde 86, İzmir ili Seferihisar ilçesi ve bağlı beldelerinde 86, Urla ve ilçesi ve bağlı beldelerinde de 28 aileden betonarme olmayan yığma tarzında inşa edilen yapı sahiplerinden hak sahibi kabul edilenlerin konutların ağır derecede hasarlı olarak kabul edilmesi ve hak sahipliği borçlandırma işlemlerinin de ağır derecede hasarlı olarak değerlendirilmesi ile söz konusu yerlerdeki vatandaşlarımızın mağduriyetleri giderilecektir.

Geçici Madde 25: 17 Ağustos 1999 Kocaeli ve 12 Kasım 1999 Düzce Depremleri sonrası Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Fen Heyetlerince Marmara Bölgesinde yapılan hasar tespitleri sonucu konutları ve işyerleri orta derecede hasar gören afetzedelerden 52457 konut ve 5177 işyeri için hak sahibi tespiti yapılmıştır. Bu güne kadar mevcut İmar Kanunu ve Yönetmeliklere uygun onarım ruhsatı alamadığından dolayı orta hasarlı 4135 konut ve 969 işyerinin onarım ve güçlendirilmesi yapılamamıştır.

Yapılan düzenleme ile bu durumda olanlara kolaylık sağlanması noktasında mevcut İmar Kanunu hükümleri gözetilmeden belediyesince onarım ruhsatının verilmesi, onarımın tamamlanmasını müteakipte yapı kullanma ruhsatının verilmesi temin edilmektedir.

Geçici Madde 26: Nevşehir İli Gülşehir İlçesi Tuzköy Beldesinde kansere yol açan eriyonitli tuz minerali üzerinde bulunan konutların bulunduğu alan için Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü teknik elemanlarınca düzenlenen jeolojik etüt raporu sonucunda "MTA'nın Şubat 2001 tarihli raporu ekindeki 1/5000 ölçekli paftada sınırları belirtilen ve kanserojen madde içeren zeolitli tuf birimi içerisinde kalan alan" için 04.08.2004 tarihli ve 7676 Sayılı Bakanlar Kurulu Afete Maruz Bölge (AMB) Kararı alınmıştır. Afete Maruz Bölge sınırları içerisinde kalan konutların tamamının nakil işlemleri yapılmış ve konutların yapımı tamamlanmıştır.

Sağlık Bakanlığı Kansere Savaş Dairesi Başkanlığının 26.05.2005 tarihli ve 5030/715 sayılı yazısı gereğince MTA tarafından 5 Mayıs 2005 tarihli rapor hazırlanmıştır. Hazırlanan yeni rapora göre "Afete Maruz Bölge Sınırları dışında bırakılan alanda kalan konutların bazılarının yapı taşlarında eriyonitli tufün kullanılmış olduğu" belirtilmiştir. AMB sınırları dışındaki alanlarda kalan, temel zemini ardalanmasıyla oluşan ve yapı taşlarında (tuğla, briket vs.) eriyonitli tuf maddesi bulunan konutlar (ve bahçe duvarları) ile ilgili 7269 sayılı yasaya göre yapılacak bir işlemin olmadığı 15.08.2005 günlü jeolojik etüt raporunda belirtilmiştir.

Bölgede kansere neden olan zeolitli tuf birimi tehlikesinin tamamen ortadan kaldırılabilmesi için; zemini kıltaşı, şeyl, kumtaşı, silttaşından oluşan ve yapı malzemesi olarak zeolit (eriyonitli tüflerden) yapılan binaların (7269 sayılı yasa kapsamında nakil işlemleri gerçekleştirilemeyen toplam 188 konutun) afet riski taşımayan bir alana nakil edilmesi zorunluluk arz etmektedir.

MADDE 2-İskan Kanunu, göçebeleri yerleşik düzene geçirerek üretici hale gelmelerini amaçlamaktadır. Kadimden bu yana hayvancılıkla geçinmekte olan göçebeleri, sadece konut vererek şehirde iskan etmek bu aileleri tüm bireyleri ile birlikte zor durumda bırakmaktadır. Yapılan düzenleme ile iskan edildikleri yerde "üretici hale gelmeleri" sağlanamayan ailelerin yine üretici hale gelemeyen evli çocuklarının iskan yardımıyla yararlandırılmaları sağlanarak Kanun ruhuna daha uygun düşen bir değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

**UMUMİ HAYATA MÜESSİR AFETLER DOLAYISIYLA ALINACAK TEDBİRLERLE
YAPILACAK YARDIMLARA DAİR KANUN VE İSKAN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Geçici Madde 23- Malatya İli Pütürge ve Doğanyol İlçe merkezi ve bağlı beldelerinde 13 Temmuz 2003 tarihinde meydana gelen deprem afetinden konutları ve işyerleri yıkık-ağır ve orta derece hasar gören afetzede ailelerden yardım yapılamayan ve mağdur duruma düşenlere bir defaya mahsus olmak üzere 7269 sayılı Kanun hükümlerine göre gerekli yardım yapılır.

Geçici Madde 24- Bingöl İli Karlıova İlçesinde 12-14 Mart 2005 tarihinde, Hakkari İli Merkez İlçesinde 25 Ocak 2005 tarihinde, İzmir İli Seferihisar ve Urla İlçelerinde 17-21 Ekim 2005 tarihlerinde meydana gelen deprem afetinden konutları orta derecede hasar gören, onarım yardımı için hak sahibi kabul edilen afetzede ailelerden konutları betonarme olmayan ve onarımı yapılamayanlar, ağır hasarlı olarak afetzede ve hak sahibi kabul edilir ve gerekli konut yardımı yapılır.

Geçici Madde 25- 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 depremleri sonrasında konutları ve işyerleri orta derecede hasar gören ve hak sahibi olarak belirlenmiş olanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar imar mevzuatı çerçevesinde onarım ruhsatı alamayanlara 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu hükümleri aranmaksızın belediyesince onarım ruhsatı ve onarım sonrasında yapı kullanma ruhsatı verilir.

Geçici Madde 26-Nevşehir İli Gülşehir İlçesi Tuzköy Beldesinde kansere neden olan zeolitli tüf nedeniyle nakledilemeyen konutlar ve işyerleri afet riski taşımayan bir alana nakledilir. Nakledilecek konut ve işyeri maliklerine ve nakille ilgili iş ve işlemlerde 7269 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.”

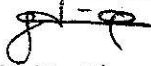
MADDE 2- 19/09/2006 tarihli ve 5543 sayılı İskan Kanununun Geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Evlenmek suretiyle aileden ayrılan kadın ve erkekler müstakil aile olarak bu yolda iskan yardımı isteyemezler. Ancak tarım dışı iskan edilen göçebe ailelerin üretici hale gelemeyen evli çocukları, bu yolda iskan yardımından yararlanabilirler.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

GÜNDÜZ DİNCER
Kanunlar ve Kararlar Müdürü